

DANNELSE

”Fagene åbner verden for eleverne
- dannelse åbner eleverne til verden”

NYSGERRIGHED

SELVKONTROL

FÆLLESSKAB

ORDENTLIGHED

MOD

SUSÅSKOLEN

Et godt sted at gro

INDHOLD

Forord	side 3
Nysgerrighed.....	side 4
Selvkontrol.....	side 6
Fællesskab.....	side 8
Ordentlighed	side 10
Mod.....	side 12
Antagelser.....	side 14

Vi ønsker alle at give børnene de bedste muligheder og færdigheder til at kunne klare sig godt i livet og blive stærke og velfungerende mennesker. Det skal vi voksne – forældre, lærere og pædagoger - i samarbejde lære dem i mødet med hinanden.

Vi ønsker at bidrage til en kultur, der fremmer venskaber, og hvor det er trygt og sikkert at være sig selv. Et væsentligt fundament for læring og personlig udvikling er at besidde vigtige dannelseskompetencer. Vi tror på, at fagene åbner verden for eleverne, og dannelse åbner eleverne til verden.

På skolen har vi siden 2021 arbejdet ekstra fokuseret med dannelse, hvor vi har ladet os inspirere gennem oplæg for personalet, efterfølgende arbejde i klasserne, workshops for vores fælles elevråd samt dialog med skolebestyrelsen. Oplægsholderne har været professor i social antropologi og direktør for Nationalmuseet Rane Willerslev, fremtids-

forsker Anne Skare Nielsen, læge og forfatter Imran Rashid, teolog og tidligere forperson for bestyrelsen på Susåskolen Rikke Milan Nielsen, borgmester Carsten Rasmussen, byrådspolitiker Lars Hoppe Søe, journalist Abdel Aziz Mahmoud, inklusionskonsulent Anne Søgaard samt psykolog Pia Callesen.

I denne proces er vi endt med at have særligt fokus på fem dannelsesbegreber:

Nysgerrighed
Selvkontrol
Fællesskab
Ordentlighed
Mod

På de næste sider udfoldes dannelsesbegreberne. Dannelse skal kunne ses og mærkes – det kan ikke alene læses.

NYSGERRIGHED

Nysgerrighed er, at vi er åbne over for ukendte ting og områder.

Vi er i stand til at blive grebet og forholde os undrende, med mod til at søge dybere end det, vi umiddelbart får svar på.

Vi er nysgerrige på og med hinanden og parate til, at en ny verden kan åbne sig blandt andet i dialog og samvær med andre.

Skolen

- skaber trygge rammer for dialog mellem eleverne ved ugentlige klassemøder
- skaber forstyrrelser ved at vende "verden på hovedet"
- legaliserer fejl hos både voksne og børn – "At fejle er at lære"
- tilrettelægger undervisning med åbne og undersøgende opgaver
- rammesætter gruppearbejde med nye makkere
- giver plads og rum for længerevarende projekter, der kræver fordybelse
- pirrer til elevernes følelser ved at sætte sig selv i spil - "Hør, hvad det her betyder for mig?"

Eleven

- prøver nye ting – lege, venskaber, hobbyer og udforsker ukendte arenaer
- stiller spørgsmål til verden omkring sig
- fordyber sig i faglige områder
- stopper op og undrer sig over livets forunderlighed
- møder sine klassekammerater med åbent sind – ser mennesket bag

Forældrene

- går på opdagelse sammen med sit barn – køkkenet, biblioteket, naturen og kulturen
- fortæller om noget nyt, der har pirret egen nysgerrighed
- stiller spørgsmål der skaber interesse for andre mennesker
- hjælper sit barn til at forholde sig kritisk til de sociale medier

SELVKONTROL

Selvkontrol er, at vi kan holde fokus, være vedholdende og udsætte egne behov. Selvkontrol betyder, at vi kan vælge det hensigtsmæssige, fremfor altid at vælge det vi har lyst til.

Skolen

- udviser "low arousal" i ord og handlinger og er rollemodeller
- udviser tillid og omsorgsfuldhed
- skaber gode vilkår for læring og fordybelse
- underviser i strategier til hensigtsmæssig håndtering af følelser og behov
- skaber trygge rammer for dialog omkring konflikt-håndtering
- arbejder med at skabe stærke relationer, elev-elev, elev-voksen og voksen-voksen

Eleven

- lytter og giver plads til andre
- søger og tager imod hjælp fra andre
- bevarer roen i svære situationer
- udtrykker sin vrede/frustration på en konstruktiv måde
- lærer uden en form for belønning

Forældrene

- udviser egen selvkontrol og sætter ord på det, som er svært eller presser og er dermed rollemodeller
- legitimerer følelsen af frustration, som fører til læring om selvkontrol
- spiller kort- og brætspil, hvor barnet lærer at tabe
- øver sit barn i at lade andre tale færdigt
- lærer sit barn at vente, lytte aktivt og tage del i fællesskabet

FÆLLESSKAB

Fællesskab er, at vi favner forskelligheder og skaber samhørighed ved at bidrage aktivt til samlende aktiviteter og oplevelser.

Vi giver plads til andre og giver noget af os selv, og vi er med til at sikre, at vi spiller hinanden gode.

Vi inviterer ind til samarbejde, også selvom det kan være svært.

Skolen

- skaber rum for dialog hvor "anderledes" synspunkter kan høres og afprøves
- italesætter: "Ingen kan alt, men alle kan noget"
- lærer eleverne at være fordomsfrie og opmærksomme på andre – at kunne støtte andre i udfordringer
- arbejder med venskabsklasser- og makkere
- afholder ugentlige klassemøder
- tager på ekskursioner og lejrskoler
- prioriterer emneuger og anderledes dage med andre elever og klasser, "Kendskab giver venskab"

Eleven

- inviterer kammerater med og ind, så de oplever at være en del af fællesskabet
- forstår, at det at blive behandlet forskelligt er at få lige muligheder
- kommer glad hjem fra skole og fortæller noget om andre end sig selv
- bakker op om og deltager i de arrangementer, som skole og klassekammerater afholder

Forældrene

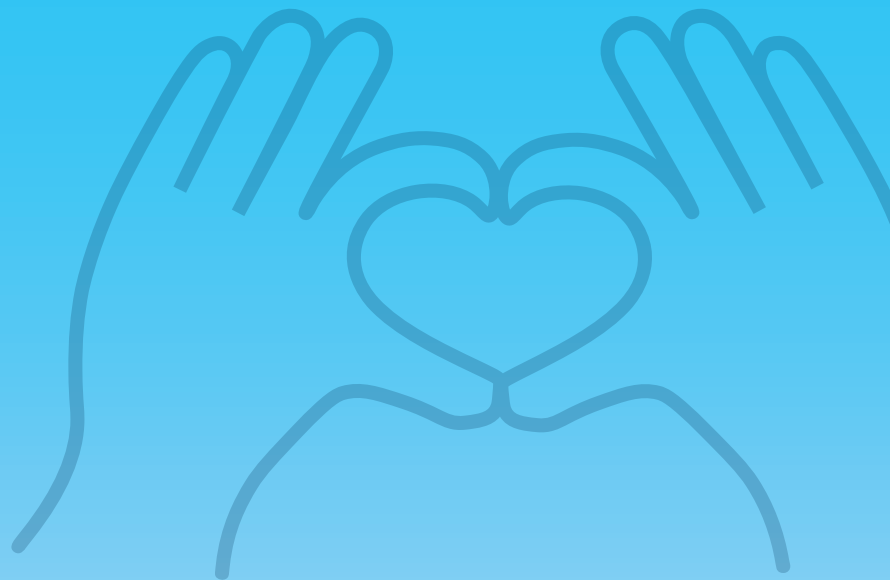
- inviterer kammerater med og ind, så de oplever at være en del af fællesskabet
- forstår, at det at blive behandlet forskelligt er at få lige muligheder
- kommer glad hjem fra skole og fortæller noget om andre end sig selv
- bakker op om og deltager i de arrangementer, som skole og klassekammerater afholder

ORDENTLIGHED

Ordentlighed er at møde andre mennesker anerkendende.

Vi udviser empati, respekt og tager ansvar over for andre og os selv.

Vi er åbne over for det, der er anderledes og ukendt i tale og handling.

Skolen

- siger: "Godmorgen, hej, farvel, tak for i dag" i mødet med andre på skolen
- tager imod eleverne i klasse-lokalet om morgenen
- spiser sammen med eleverne
- afholder ugentlige klasse-møder
- anerkender plads til forskel-lighed og forventer respekt-fuld dialog
- sætter tydelig retning for sprog og adfærd
- tager ansvar og handler på det vi ser og hører

Eleven

- siger: "Godmorgen, hej, farvel, tak for i dag" i mødet med andre på skolen
- møder til tiden, har styr på sine skoleting og passer på skolens ting
- går helhjertet ind i arbejds-fællesskaber og tager ansvar i opgaveløsningen
- hjælper andre uden at blive bedt om det
- giver udtryk for egne holdninger på en respektfuld måde uden at såre andre – kan gå på kompromis

Forældrene

- siger: "Godmorgen, hej, farvel, tak for i dag" i mødet med andre på skolen
- viser sit barn, at aftaler og tider overholdes
- viser sit barn, at man kan sætte sig i andres sted. Familier og børn er forskellige, og alle gør det så godt, de kan
- taler pænt om klassekammerater, andre og skolen
- hjælper sit barn til at gøre en god gerning for andre- uden belønning

MOD

Mod er, at vi tør være os selv og stå ved den, vi er.

Vi tør stå ved det, vi er gode til og bringer os selv i spil med risiko for at fejle.

Vi er bevidste om og skubber til egne grænser, og vi prøver nye ting. Vi ved, at vi lærer af vores fejl.

Skolen

- fortæller om og viser eksempler på sårbare og modige oplevelser og er dermed rollemodeller
- bruger klassemøder til træning af personlige fortællinger
- roser og anerkender ”de små skridt” og understøtter modig udvikling
- træner eleverne i at stille sig op foran andre med faglige fremlæggelser
- deltager i både fag- og sportskonkurrencer
- underviser i innovation- og entreprenørskab med udfordrende tilgange og afslutter med deltagelse i lokale events

Eleven

- har mod og lyst til at tage imod en udfordring – tør prøve nyt
- melder sig til elevråd, skolepatrulje og udvalg
- træder frem foran andre, selv om man er usikker
- prøver nye ting af – selv om man ikke har lyst
- fortæller højt om egne fejl

Forældrene

- viser sit barn, at man kan sige undskyld, fejle og vise sårbarhed
- viser sit barn, at mod også er at holde ved sine holdninger og stå fast
- kaster sig ud i nye ting, hvor man selv er på usikker grund sammen med sit barn, fx udfordr højdeskræk, hold en tale, vinterbad m.m.
- roser sit barn for at prøve nye ting
- støtter sit barn i at ”lære at mestre” frem for at undgå

ANTAGELSER

Antagelser er grundlaget for vores pædagogiske arbejde på Susåskolen, også arbejdet med dannelsesbegreberne.

PÅ SUSÅSKOLEN MØDER VI BØRN MED ANTAGELSERNE:

Eleverne er optaget af:

- at gøre deres forældre og lærere stolte
- at leve op til de forventninger, som deres forældre/de voksne stiller til dem
- at lære noget nyt
- at træffe valg, når de får muligheden for det
- at være accepteret og høre til i et fællesskab
- at være aktive og involverede i aktiviteter sammen med andre

PÅ SUSÅSKOLEN MØDER VI FORÆLDRE MED ANTAGELSERNE:

Forældre ønsker:

- at være stolte af deres børn
- at have en positiv indflydelse på deres børn
- at høre positive fortællinger om deres børn og hvad deres børn er gode til
- at have gode relationer til deres børn
- at være håbefulde omkring deres børns fremtid
- at føle sig som gode forældre

PÅ SUSÅSKOLEN HAR VI SOM LÆRERE/PÆDAGOGER ANTAGELSERNE:

De voksne på skolen tror på værdien af:

- at alle børn lærer bedst, når de har positive relationer til deres lærere og andre voksne i deres liv
- at tilvejebringe det bedst mulige læringsmiljø og betingelser for læring for alle elever
- at have en positiv indflydelse på alle børn
- at se eleven mestre nye færdigheder og bygge videre på dette, så elevens tro på egne evner øges
- at have en positiv relation til alle elever og forældre
- at opleve sig selv som en god lærer/pædagog

Dannelsesfolderen er udarbejdet
i samarbejde og med input fra alle
ansatte på Susåskolen.

Susåskolen
Holsted Alle 30
4700 Næstved
www.susaaskolen.aula.dk